

forum for
natur og friluftsliv
Akershus

Frogn kommune
postmottak@frogn.kommune.no

Oslo, 9. januar 2019

Uttalelse til

Kommuneplanen for Frogn 2018-2030 - samfunnsdel

Det vises til «*Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030*» på Frogn kommune sine nettsider.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Akershus er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Akershus og har som hovedformål å ivareta naturmangfoldet og friluftslivet i fylket.

FNF Akershus har god kontakt med Frognmarkas venner og støtter deres uttalelse (datert 21. desember 2018) til kommuneplanens samfunnsdel.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Akershus

Maria Rundhaugen Tesaker
Fylkeskoordinator
FNF Akershus

Frogn kommune

postmottak@frogn.kommune.no

Drøbak 21. desember 2018

Innspill til kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 20130

Innledning

Frognmarkas Venner (FV) refererer til "Orientering om høring og offentlig tilsyn – Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 20130".

Det er svært gledelig at Frogn kommune nå har lagt inn målsetningen om opprettelse av en markagrense i samfunnsdelen.

- *Det etableres en markagrense som sikrer viktige friluftsområder.*

Foreningen har to hovedinnvendinger til dokumentet:

- Kommuneplanens samfunnsdel tar lite hensyn til de føringene som er gitt i «Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus» som ble vedtatt i 2015. Kommunens egne føringar for utarbeidelse av kommuneplanens arealdel kan således virke uklare og føre til at arealdelen kommer i konflikt med regionalplanens intensjoner.
- Samfunnsdelens forutsetninger for fremtidig vekst i kommunen er ikke i tråd med SSB og Akershus fylkeskommunes prognoser fra 2018 for den samme perioden og bør justeres.

FV er klar over at regionalplanen for areal og transport for Oslo og Akershus ikke er et juridisk bindende dokument. Den har imidlertid en sterk politisk forankring gjennom vedtak i Stortinget (Ot.prp.nr. 10, 2008-2009). Proposisjonen på Oslo kommune og Akershus fylkeskommune å utarbeide en felles regional plan for areal og transport. I henhold til regionalplanen *er staten også forpliktet til å følge opp, sammen med Oslo kommune, Akershus fylkeskommune og de 22 kommunene i Akershus.*

FV vil i det nedenstående utdype sine synspunkter og foreslå oppklarende tekst.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus – Målsettinger, forutsetninger og føringar

Målsetting

Som kommunen er kjent med lister regionalplanen følgende felles mål for regionen Oslo og Akershus (i stikkords form):

- Være en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa.

Frognmarkas Venner

www.frognmarka.no
redd@frognmarka.no
Adr: Postboks 171, 1441 Drøbak
Bankkonto: 15030253601
Organisasjonsnr.: 992282509

- Utbyggingsmønsteret skal være arealeffektivt basert på prinsipper om flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur.
- Transportsystemet skal på en rasjonell måte knytte den flerkjernet regionen sammen, være effektivt, miljøvennlig, med tilgjengelighet for alle og med lavest mulig behov for biltransport.

I tillegg understreker regionalplanen et annet viktig felles nasjonalt mål:

- Å halvere klima-utslippene innen 2030 ved bl. a. at persontransportveksten i området skal tas med kollektivtransport, gang og sykkel.

Forutsetninger

Regionalplanen legger følgende forutsetning til grunn for måloppnåelse:

- *At stat, fylker og kommuner endrer kurs og samordner sin areal- og transportpolitikk i tråd med planen.*

Føringer

- En sterk overordnet føring i regionalplanen er at kommunene vurderer uregulerte utbyggingsarealer i dagens kommuneplaner på nytt. Hovedpoenget i denne føringen er at 80 % av all fremtidig vekst i kommunen skal skje innenfor en etablert "grønn grense", der vekst skal gå foran vern. Utenfor grønn grense skal vern av grøntarealer gå foran vekst.

Etablering av grønn grense er derfor en viktig forutsetning for at de 22 kommunene i regionalplanen skal kunne spille på lag med regionale og nasjonale myndigheter for å nå de felles mål som er satt.

FV kommentarer til de enkelte delene av høringsutkastet

Følgeskriv

Allerede i følgeskrivet til høringsutkastet mener FV at Frogn kommune(FK) fraviker fra det overordnede budskapet i Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus. Under pkt "Avgrensninger og sammenheng til arealdelen" skriver FK at:

Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2030 erstatter kommuneplan 2013 – 2025 fra side 1 – 45. Når det gjelder arealverdier og arealutvikling og prinsipper for utbygging og bevaring vil disse ligge fast til vi har revidert arealdelen. Temaer som strandsone og grønn strek vil tas opp som en del av rulleringen av arbeidet med arealdelen. I samfunnsdelen er det foreslått overordnede prinsipper og føringer for blant annet grønnstruktur under satsingsområde stedsutvikling med gode stedskvaliteter, bo- og næringsmiljøer som vil være førende for revidering av arealdelen.

For det første glipper det noe med begrepet "grønn strek". I nevnte regionalplan benytter man begrepet "grønn grense". Akershus fylkeskommune har utarbeidet en veileder for beregning av denne grensen. Begrepet "grønn strek" er benyttet i kommuneplanen av 2007. Den grønne streken som ble vedtatt av Frogn kommune i 2007 definerer de ytre grensene for bolig- og næringsarealer i og rundt Drøbak med et areal på ca 12 – 15 kvadratkilometer (FV beregninger).

Dersom man imidlertid legger Akershus fylkeskommunes veileder til grunn for etablering av "grønn grense", vil den begrense utviklingsdelen av Drøbak til et areal på 3,14 kvadratkilometer. Grønn grense skal iht. veilederen, ligge innenfor et areal med radius 1 km fra et sentralt trafikk-knutepunkt.

Alle vil være enige om at det er stor forskjell på 3,14 kvadratkilometer og 12-15 kvadratkilometer. Forståelsen av at "grønn strek" og "grønn grense" er synonyme begreper bør ikke bringes videre til de som skal utarbeide arealdelen av kommuneplanen.

For det andre burde man allerede i følgeskrivet ha understreket de sterke føringene som ligger i regionalplanen.

Del 2. Utviklingstrekk og mål for samfunnsutviklingen, Frogn i et regionalt perspektiv s.16

Her understrekes det at Regional plan for areal og transport fra 2015 legger føringer for at areal og transportplanleggingen skal minimere transportbehovet og at veksten i persontrafikken tas med kollektiv, sykkel og gange med fortetting ved kollektivknutepunkter. I denne sammenheng er det interessant å se hva slags føringer og forutsetninger for måloppnåelse som ligger i regionalplanen.

- Regionalplanen forutsetter at for å få til en utvikling i tråd med intensjonene i regionalplanen "er det nødvendig å vurdere uregulerte utbyggingsarealer i dagens kommuneplaner på nytt".
- "At stat, fylker og kommuner endrer kurs og samordner sin areal- og transportpolitikk i tråd med planen".

I Frogn er det som kjent kun rundt Drøbak en langsiktig grønn grense skal tegnes og der hensyn til vekst går foran vern av arealer til landbruk, natur - og fritidsaktiviteter. Den grønne grensen står altså sentralt når Frogn kommune skal utvikles i samsvar med retningslinjene i regionalplanen for Oslo og Akershus. Regionalplanen forespeiler at etablering av den grønne grensen bør være gjenstand for en videre lokal prosess og dialog med aktuelle aktører. Den langsiktige grønne grensen tegnes etter generelle prinsipper (flerfunksjonalitet i sentrum, effektiv arealutnyttelse, gangavstand etc.), og etter lokale forhold (ønsket utviklingsretning, lokale geografiske forhold, lokale vernehensyn etc.). Statlige og regionale myndigheter skal bidra på et tidlig tidspunkt for at kommunene skal få en enhetlig tolking av prosessen rundt fastsetting av langsiktige grønne grenser for hvert sted. Prinsippet om gangavstand (1 km) til kollektivknutepunkt og mellom viktige funksjoner er et viktig kriterium for fastsettelse av grensen. Den grønne grensen synliggjøres i kommuneplanens arealdel. Akershus fylkeskommune har utarbeidet en veileder som gir kommunen et arbeidsverktøy for å fastsette den grønne grensen.

Regionalplanen kommer derfor med en sterk oppfordring til kommunene:

- Fastsettelse av grønn grense er et strategisk valg for kommunen og innebærer at kommuneplanens arealdel må endres. Planstrategien bør derfor drøfte om kommuneplanens samfunnsdel bør revideres forut for arealdelen, og om arbeidet med grønn grense bør begynne som en del av samfunnsdelen.

Videre sier regionalplanen at etablering av den grønne grensen bør være gjenstand for en videre lokal prosess og dialog med aktuelle aktører.

Siden samfunnsdelen av kommuneplanen er et viktig styringsdokument for den juridisk bindende arealdelen, mener FV at utkastet til samfunnsdelen bør harmoniseres med føringene som ligger i regionalplanen.

- Frogn kommune bør derfor synliggjøre at kommunen har uregulerte områder som er avsatt til bolig og som vil ligge utenfor en grønn grense slik denne er definert av veilederen. Dette gjelder blant annet «Områdeplanen for Kolstad, Klommesten skog og Odalen» (820 boliger) og «Ridesentertomta» (350 boliger) sør for Vestbyveien.

Del 2. Utviklingstrekk og mål for samfunnsutviklingen. Befolkningsutvikling og boligutvikling s.17.

Hovedmål for bolig- og befolkningsutviklingen: •

En jevn og balansert befolkningsvekst på gjennomsnittlig 1,5 % årlig i perioden - Vi tilrettelegger for en befolkningsvekst og boligutvikling i tråd med Regional plan for Areal og transport med i snitt 80 % vekst innenfor grensen for Drøbak tettsted og 20 % vedlikeholdsvekst i Dal skolekrets og landlige områder • Vi bygger ut i snitt 100 boliger per år, hvorav 80 % av disse skal være konsentrert småhusbebyggelse og leiligheter.

Vi kan ikke se at Frogn kommunes vekstmål på 1,5 % pr. år harmonerer med gjeldende prognoser for vekst fra SSB eller Akershus fylkeskommune. SSBs prognose tilsier en NEDGANG i befolkningen i Frogn på 0,18 % pr. år frem mot 2040. Akershus fylkeskommune har ikke brutt sin prognose fra 2018 ned på kommunenivå men spår en nedgang i årlig vekst for Folloregionen på 33 % fra 2016. I 2016 mente de 1,07 % årlig vekst var sannsynlig for Frogn. Dersom denne veksten reduseres med 33 % gir dette 0,71 % vekst pr. år for Frogn.

- Frogns vekstmål for befolkning og boligbygging bør i beste fall halveres. En slik halvering vil gi befolkningsvekst på 0,75 % pr. år og 50 boliger pr. år. Tar man hensyn til SSBs prognose bør den også ligge langt lavere enn dette.

Regional plan har forventninger til at kommunen utarbeider et dimensjoneringsgrunnlag for bolig og arbeidsplassvekst i prioriterte vekstområder (R2 – retningslinje 2 fra regional plan). Frogn kommune har nå arealer avsatt til bolig som mange ganger overstiger behovet i planperioden. Det ligger også inne arealer som etter det vi kan se klart bryter med føringene i den regionale areal og transportplanen.

- Vi mener Frogn kommunes samfunnsdel bør vise hvilke arealer kommunen mener skal være enn del av samfunnsdelens fremtidige plan for bolig- og befolkningsutvikling. Potensialet for antall boliger for disse arealene må fremgå.

Del 3. Stedsutvikling med gode stedskvaliteter, bo- og nærmiljøer: Mål for Frogn som organisasjon s. 30.

Vi savner at Frogn kommune legger inn som et hovedmål at utviklingen av Drøbak by og våre tettsteder skal følge føringer og intensjoner i vedtatt «Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus». Heldigvis finner vi også gledelige nyheter i samme kapittel i form av denne målsetningen for Frogn kommune i planperioden 2018 - 2030:

Kommunen har sikret sammenhengende og overordnet grønnstruktur og prioriterte nærfriluftsområder, gjennom arealplan, erverv eller avtale • Det etableres en markagrense som sikrer viktige friluftsområder.

Dette er en svært gledelig målsetning for Frogn kommune. En fast markagrense vil sikre kommunens innbyggere gode natur- og friluftsområder for fremtiden og bidra til å gjøre Frogn til en attraktiv kommune å bo i. Arbeidet med å fastsette markagrenser må da tas inn som et sentralt mål ved revidering av kommuneplanens arealdel med oppstart i 2019.

Forslag til endring i tekst

For at prinsippene og føringene i Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus skal være førende for Frogn kommuneplan, samt for å unngå eventuelle misforståelse med hvilke retningslinjer som gjelder for fastsettelse av en langsiktig grønn grense, foreslår FV nedenstående endringer til tekst. **Våre forslag til strykninger og tillegg i teksten er i markert i gult.**

Del 2. Utviklingstrekk og mål for samfunnsutviklingen, Frogn i et regionalt perspektiv s. 16

Annet avsnitt:

*Regional plan for areal og transport fra 2015 legger føringer for at areal og transportplanleggingen skal minimere transportbehovet og at veksten i persontrafikken tas med kollektiv, sykkel og gange med fortetting ved kollektivknutepunkter. **Planen er en oppfølging av samordnet areal og transportstrategi for Osloregionen fra 2008 om hvordan kommunen skal vokse.** Fortettingen kan ikke skje uten at grensene for det prioriterte tettstedet Drøbak er definert. Frogn kommune vil derfor etablere en langsiktig grønn grense i tråd med retningslinjene i regionalplanen. Etablering av den grønne grensen vil være gjenstand for en videre lokal prosess i dialog med aktuelle aktører og vil bli synliggjort i arealdelen. Prinsippet om maksimum 1 km gangavstand til sentralt kollektivknutepunkt vil bli vektlagt.*

Henvisningen til 2008-planen strykes da den ikke er relevant. Tillegget tas inn for å signalisere en utvikling av Drøbak i tråd med «Regional plan for areal og transport» som ble vedtatt i 2015.

Del 2. Utviklingstrekk og mål for samfunnsutviklingen, Befolkningsutvikling og boligutvikling s.17

Hovedmål for bolig- og befolkningsutviklingen: •

*En jevn og balansert befolkningsvekst på gjennomsnittlig **1,5% 0,75 %** årlig i perioden - Vi tilrettelegger for en befolkningsvekst og boligutvikling i tråd med Regional plan for Areal og transport med i snitt 80 % vekst innenfor grensen for Drøbak tettsted og 20 % vedlikeholdsvekst i Dal skolekrets og landlige områder • Vi bygger ut i snitt **400 50** boliger pr. år, hvorav 80 % av disse skal være konsentrert småhusbebyggelse og leiligheter.*

Endringene gjøres for å bringe Frogn kommune vekstmål nærmere gjeldende prognoser for vekst. Nåværende mål ligger langt over vekstprognosene for regionen Follo. Prognose for regional vekst i Follo er nå angitt til 1,18 % pr år (Akershus fylkeskommune) og 0,9 % (SSB). Frogn ligger ikke langs Follobanen hvor regional plan sier den største veksten skal tas og skal derfor ha en vekst under den gjennomsnittlige veksten i regionen.

Del 3. Satsingsområder Klima og energi, transport s.22

For å få til utslippsreduksjon skal veksten i persontrafikken tas med sykkel, gange og kollektivt og det totale antallet kjørte kilometer med bil reduseres. Dette krever bedre tilrettelegging for sykling og gåing, bedre utviklet kollektivtilbud og lokalisering av boliger og

Frognmarkas Venner

www.frognmarka.no
redd@frognmarka.no
Adr: Postboks 171, 1441 Drøbak
Bankkonto: 15030253601
Organisasjonsnr.: 992282509

arbeidsplasser nær kollektivknutepunkt. Prinsippet om maksimum 1 km gangavstand til sentralt kollektivknutepunkt vil bli vektlagt. Samkjøring og bildelingsordninger med høy andel nullutslippsbiler vil også bidra til å redusere klimagassutslipp i tillegg til innfasing av ny teknologi og biodrivstoff.

Tillegget tas inn for å vise Frogn kommunes vilje til og forpliktelse for å følge opp den regionale planens føringer.

Del 3. Stedsutvikling med gode stedskvaliteter, bo- og nærmiljøer (side 30)

Klart definerte tettsteder med kvalitet:

- Drøbak er styrket og ivaretatt som kulturhistorisk tyngdepunkt
- Seiersten og Dyrøkke har fått tydelig senterstruktur og god sammenheng
- Dal er tydeliggjort som bygde-tettsted
- Bærekraftig, differensiert bolig-utbygging. på Kolstad.

Henvisningen til Kolstad (uregulert) er i konflikt med retningslinjene i den regionale planen og bør sløyfes. FK bør avvete konklusjonen om Kolstad til den kommende arealplanen er ferdigbehandlet. Eventuell dokumentasjon og argumentasjon på hvorfor Frogn kommune finner det riktig å avvike regionalplanens føringer må da fremlegges til drøfting. (se krav i veiledning om etablering av grønn grense).

Avslutning

FV vil avslutningsvis minne om at en forutsetning for å oppnå de ambisiøse målene som er satt i «Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus» er at stat, fylker og kommuner endrer kurs og samordner sin areal- og transportpolitikk i tråd med planen.

Med hilsen
For Frognmarkas Venner

Øystein Giertsen
Leder
www.frognmarka.no

Bror Gevelt
Medlem av FV-markaplengruppen

Kopi sendt:
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Akershus fylkeskommune
Statens vegvesen